

Megjelenik hetenként  
kétszer  
szerdán és szombaton  
Szerkesztőség és  
kiadóhivatal:  
Sátoralfajuhely  
Széchenyi-tér 9. sz.

# ZEMPLÉN



POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési ár:  
Negyedévre . . . 3000 K.  
Egy évre . . . 12000 K.  
Hirdetések:  
négyzetcentiméterenként.  
Nyilattér  
soronként 500 K.

Telefon:  
(szerkesztőség)  
42. szám.

FOSZTERKESZTŐ:  
Báró MAILLOT NÁNDOR

FELELŐS SZERKESZTŐ:  
Dr. MIZSÁK JÓZSEF

Telefon:  
(kiadóhivatal)  
42. szám.

## A másik véglet.

Nem volna helyes, ha az a zsidó lárma, amely még ma is olyan zajt csap a hüvösre jutott Ulain fantasztikusan botor s idejekorán nyakatört puccstervezete körül, eltérítene figyelmünket azokról a jelenségekről, melyeket mostanában a fajvédőkkel ellentétes, nem kevésbé veszedelmes póluson, a szociáldemokratáknál, illetve ennek a pártnak vezetőinél tapasztalhatunk.

Ezeknek a vezetőknek legutóbbi szereplése, amely az októbrista eszmék és a forradalom gonosztevőinek dicsőítéséig fajult, csak súlyosbított a vasárnapi tatabányai beszámolón, amelyen újból előálltak a minden fenntartás nélküli politikai amnesztia s az ugynevezett emigráció likvidálásának követelésével.

Azt igazolja Kabók és Popper elvtársaknak ezen a beszámolón a munkásválasztók fülébe harsogott követelése, hogy a szociáldemokrata párt ma is még az októberi, tehát forradalmi alapon áll; ugyanazon az állásponton, amelyen a közép-európai államok szociáldemokráciája.

Könnyű ezt ma már bizonyítani.

A német birodalom legsúlyosabb válságában a drezdai kommunista, tehát vörös forradalmi kormány elcsapása miatt a szociáldemokraták cserben hagyták a birodalmi kormányt, bebizonyítva ezzel, hogy a kommunizmussal rokonszenveznek. Másoldalról bizonyos orientálódás tapasztalható a német szociáldemokrata párt részéről a francia imperializmus felé. Ez a hazafiatal magatartás az oka annak, hogy a német polgári pártok bizalmatlansággal viselkednek a szociáldemokratákkal szemben. És ez természetes is, mert amelyik párt a társadalom nyomorúságait tetéző győző érdekeihez alkalmazkodik, az megtagadja azt a gazdasági alapot, melyre fölépítette minduntalan hangoztatott rendszerét. Marad tehát tisztán politikai párt, amely az elégedetlenséget szítja, a nyomorral szövethet, hogy a konszolidációt megakadályozva forradalmosítson.

Nem-e oda tart a magyar szociáldemokrata párt is, mikor az októbert dicsőíti s amnesztia, likvidációt akar azok számára, akik ma is legesküdtebb ellenségei külföldön

a magyar fölcsozásnak. S követelésbe teszik a kommunizmust előidéző október likvidálását ugyanakkor, mikor nálunk időznek a népszövetségi megbízottak, hogy a külföldi kölcsön elől az akadályokat elhárítsák és teszik ezt hivatkozással arra a Benesre, akinek a magyar munkásság jólétéhez annyi köze van, mint a gyujtogatónak a gazda elégett terméséhez.

Mindaddig, míg a munkásság magyarországi hivatalos szervezete, nem anyagi, hanem politikai érvekkel kapcsolódik be a gazdasági s így társadalmi konszolidációt is jelentő kölcsön kérdésébe, nem maradhat ment a gyanútól, hogy a sok ezer munkás jóléténél előbbvalóbb nekik az elmenekült gonosztevők ügye.

Ez az a másik véglet, amellyel a kormány bebizonyított erélyével bizonyára szembe tud szállni s korlátokat fog szabni a szociáldemokrácia olyan politikai életének, amely a munkásság jóléte ellenére állítaná föl a külföldi kölcsön feltételül az októberi hamis, értelmi és erkölcsi cenzus nélküli demokrácia érvényesítését.

## A közigazgatási bizottság ülése.

Hétfő délelőtt tartotta a vármegyei közigazgatási bizottság november havi rendes ülését Thuránszky László főispán elnöklése alatt.

Bernáth Aladár alispán havi jelentése élén hazafias melegséggel emlékezett meg a kormányzó látogatásáról, amely alkalmul szolgálta az ősi Zempléni vármegye lakosságának, hogy újból kifejezést adjon az államfő iránti hűségének, tiszteletteljes és hódoló ragaszkodásának.

A közigazgatás október havi állapotáról szóló jelentés további részében a létszámcsökkentéssel kapcsolatos azon intézkedésekről számolt be az alispáni jelentés, melyeket már lapunkban is ösmertettünk. A létszámcsökkentés okából elbánás alá vont tisztviselők és alkalmazottak nyugdíjazását illetőleg a november hó 19-én tartandó rendkívüli közgyűlés fog intézkedni.

A városi és községi létszámcsökkentésről, a személyi változásokról, a fegyelmi ügyekről s a szabadságolásokról tett jelentés után a csendőrségi és államrendőrségi kimutatásokat ismertette, melyek szerint súlyosabb beszámítás alá eső büncselekmény nem fordult elő október hó folyamán a vármegye területén.

## A proletárdiktatura Zemplén vármegyében

Írta: Dr. Kossuth János

I.

Bevezetés:

A történelmi anyag egybefoglalásának vázlatos ösmertelése.

A világháború a lét vagy nemlét kérdését vetette fel Magyarországgal szemben. Az ellentétek, amelyek Európa nagyhatalmai között közel félszázadon át mérgeztették a helyzetet, a türethetlenségig fokozódtak. Már a világháborút megelőző Balkánháború nemis távoli morajlása volt a rémes katasztrófának. A gigászi erők egymás elleni torlódásában Közép-európát s benne elsősorban Magyarországot fenyegette a felmorzsolódás réme. Az irredenta — kivéve a nyugati határszél egy részét — a leszámolásra készen állta körül határainkat. Délny-

gatról az olasz (Fiume, Dalmácia), délről és részben délkeletről a szerb, keletről az oláh, északról az orosz fenyegettek. A csehekről szó sem volt, azokat világtörténelmi meglepetésként tartogatta számunkra a végzet s brutalizálta reánk szörnyű büneink büntetésül Trianon.

A lángelme intuíciója s az államférfiúi bölcsesség hiába próbálkoztak meg a katasztrófát feltartóztatni. A minden idők egyik legnagyobb államférfia, gróf Tisza István mindent elkövetett amire képes volt, a vész elhárítására. A ciklont feltartóztatni nem lehetett.

A közép-európai hatalmak ellenségei átfogták egész földgömbünket. Az erők mérlege elremitő volt, ámde nem vigasztalan. A háborúk történetében kipróbált igazság, amelyet Macaulay formulázott meg Anglia történelméről írott munkájában akként: hogy az üt-

köz tömegek közül nem feltétlenül a nagyobbé a siker, azon erőt fog vehetni a kisebb tömeg is, ha annak a gyorsasága nagyobb reményt nyújtott. Meggyőző példát szolgáltatott a hét éves háború, amelyben az a Poroszország, amelyet egyidőben támadott meg Franciaország, Bajorország, Szászország, Ausztria s Oroszország s amely ország ellenségei legkisebbikénél is kisebb volt, egy nyul fekvésnyi bokor elvesztése nélkül fejezte be a háborút.

De az említett princípiumra a mi történelmünk is nyújt példát. 1848 ban egymásután s nagy részt egyidőben támadtak: keletről Puchner, északról Schlick, északkeletről Simunic, délről Knicsanin és Suplikác, délnyugatról Jellaszics. Valamennyi ponton hátrálni voltunk kénytelenek kezdetben. Erdély már veszendőben volt. Schlick ha kitudja erő-

szakolni Tokajnál a Tiszán való átkelést, véget vet a dicsőséges védelemnek. Hiány volt mindenben, de helyén volt a nemzet szíve. És tavasszal le volt verve oláh, rác, ki voltak verve Erdélyből az osztrákok, a Dunától a horvátok, délről Knicsanin szerbjei s a császári sereg a harc képtelenségig megviselve az ország határára szorult.

A központi hatalmak geográfiai fekvése, kitűnő vasuti hálózata, egységes vezetésre támaszkodó összpontosított ereje biztosította a kisebb tömeg nagyobb gyorsaságát s megerősítette az önbizalmat. Szörnyű vérpazarlással indult meg a háború; a mi részünkről az osztrák magyar hadsereg szerencsétlen hagyományai kísértettek. Tüzérségi előkészítés nélküli támadások parádés lépésekben, a felületes lövészárk-harc, képtelen helyzetekben való erőszakolása a

Az állami adók, valamint a tvhatósági pótdadók és utadók kivetése és behajtása állandóan folyamatban van; a közutak állapota jó s a műtárgyak kielégítő állapotban vannak.

A mezőgazdasági munkálatok a kedvező időjárás mellett nagyobb részben már befejeztettek. A vetések szépen fejlődnek s a szüreti munkálatok egy pár nagyobb szőlő-birtoktól eltekintve, szintén befejezést nyertek. A szüreti eredmény mennyiségre nézve közepesnek mondható, minősége egyes helyeken kiváló, más helyeken gyenge.

A közéletmezésről s a lakosság általános egészségi állapotáról szóló jelentés után a Bodrogközi

Gazdasági Vasut válságáról emlékezett meg végül az alispáni jelentés s azokról a fontos közgazdasági okokról, melyek a Bodrogköz érdekében arra késztették, hogy a szükséges anyagi áldozat mértékének megállapítása végett értekezletet hívjon össze Sárospatakra, melyen bizottságot küldöttek ki a hozzájárulás mértékének az érdekelt községek, birtokosok és vállalatok terhére leendő megállapítása céljából.

Az alispáni jelenlét tudomásul vétele után az egyes szakreferensek terjesztették elő szokásos havi jelentéseiket és ismertették a közgazgatási bizottság intézkedéseit igénylő ügydarabokat.

## Megvalósulással biztat a Vörös Ökör telken tervbe vett építkezés.

A polgármester fővárosi utja. — Kölosönt kap a város az olcsó lisztaközlőre. — A fővárosban folytatott tárgyalások eredményét

Sátoraljaujhely, 1923. nov. 14.

Közöltük, hogy a városi képviselőtestület határozata folytán dr. Orbán Kálmán polgármester és dr. Maláris György főügyész a fővárosba utaztak, hogy a Vörös Ökör telken tervbe vett építkezés s az arra szorult lakosság olcsó lisztrel való ellátásához szükséges kölcsönnek megszerezhetése érdekében tárgyalásokat folytassanak. A nehéz és fáradtságos utazást igénylő tárgyalásokban részt vett a kerület nemzetgyűlési képviselője dr. Görgy István is, akinek nem kis érdeme van abban, hogy kerületének, közelebből Sátoraljaujhelynek érdekeivel összefüggő nagy jelentőségű városfejlesztési és szociális ügyekben folytatott tárgyalások eredményteliségét biztatnak.

A szegényebb sorsú lakosságának olcsóbb lisztrel való ellátásához 20 millió forgótőke szükséges s ez összegnek kölcsönképpen való folyósítását a Jegyintézet igazgatósága kiltatásba helyezte. Az ügyet azonnal leküldötték a sátoraljaujhelyi fiókhöz véleményezés végett s kikötötte a Jegyint-

vérpazarló támadásoknak — végzetes hibák a vezetés körül — igazi szarkofágok voltak a világ legvittebb katonái számára. A magyar katonák harci erénye még régi fényénél is hatalmasabban ragyogott fel, amelyet osztatlanul ösmert el barát, ellenség egyaránt. Ösmertes egyik keletázsiai attasé megállapítása, amely szerint a legvittebb német katona a bajor, aminthogy legvittebb osztrák katona a magyar. Mindnyájan emlékszünk még rá, hogy Cadorna olasz tábornagy az olasz offenzíva sikertelensége miatti elégedetlenségével szemben az időjárás kedvezőtlen ségével s azzal mentegetődzött, hogy az ellenségben igen sok a „honvéd.” Brusszilov pedig, amikor híres áttörése sikertelen maradt, azt vetette okul, hogy az ellenség magyar csapatokat dobott eléje.

(Folyt. köv.)

A tárgyalások végén kijelentette az államtitkár, hogy amint a kért adatokat megkapja, azonnal referál a pénzügyminiszternek s megvan győződve, hogy az egységes s 3—4 évre elosztott építkezési terv kivitele nem fog nehézségekbe ütközni s kora tavasszal már megkezdhető lesz a pénzügyi székház fölépítése.

### Közgazgatási pótbéjárás a kivásutnál

Majd a kereskedelemügyi miniszteriumban járt el a küldöttség, ahol előadták Kricsfalussy min. tanácsosnak, hogy a Sátoraljaujhely—Hollóházi kisvasut építkezésénél egyes kérdések még szabályozandók s tekintettel kiváltképpen arra, hogy vonaláthelyezés történt, kérte a polgármester, hogy a miniszterium rendelje el közgazgatási pótbéjárást annál is inkább, mert a vízjogi kérdésekben a földmivélsügyi miniszterium mindezeideig nem volt meghallgatva. Az ügyosztályvezető a kérelem teljesítését kiltatásba helyezte.

## Horogra került csempészek

Leleplezett csempészsövetkezet. — Szekerekkel hordták át a Ronyva túlról a csempészárut. — Huszmillió bírság a csempészsért.

Sátoraljaujhely, nov. 14.

Mintegy két hete halljuk már, hogy a vámkirendeltség és az államrendőrség nagyarányú csempészetnek jöttek nyomára, de a nyomozás eredménye érdekében a részleteket mindmostanáig titokban tartották, míg végre átadták az adatokat, hogy a nagy nyilvánosság is megalkothassa véleményét arról a csempész-maffiáról, amely az esti szürkületben a Ronyva mentén bujdosolva, vámcsalással igyekszik a bört lenyuzni most már nemcsak a fogyasztó közönségről, hanem az államkincstárról is.

A csempészet fölfedezését a véletlen indította meg egyik október végi szürkületben a Deák-u. 24. számú ház előtt, hol Várad törzsdömester egy megrakott gyanus szekeret látott álldogálni. Az őrmester figyelmes lett a letakart szekerre s fölemelve a ponyvát még gyanusabbá tette az esetét a kocsiában főlhalmozott nagy mennyiségű textiláru. Vallatára fogta a kocsist s hamarosan kiltútt, hogy csempészt textilárut szállít a Ronyvától. Az őrmester járőrtársaival előállította a kocsit, kocsist s a lefoglalt csempészárut a kapitányságra.

És most mit tesz a véletlen? Csaknem ugyanakkor a vámkirendeltség tisztviselői, Migály Zoltán vámszaki tiszt és Beszterczey István ellenőr a szokottnál is erősebb szemle alá vették az esti vonattal érkezőket s felhívott nekik egy a kijárat felé törtető utas, aki az igazolásra felhíváskor Engländer Ábrahám miskolczi kereskedőnek vallotta magát. Viselkedése annyira gyanus volt, hogy megmotozták s a nála talált iratokból kiderült, hogy ő a tulajdonképeni címzettje annak a rendőrséghez beszállított rakományának, amelynek lefoglalásáról már a vámkirendeltség is tudomással bírt.

A csempészt textilárukat Seidenfeld Manó Deák-utcai lakosnak kellett volna átvenni, míg a további szállítás iránt már a miskolczi vonattal érkező Engländer intézkedett volna, ha közbe nem lép

### A villanytelep fölépítésgálása.

Az üzemi bizottságnak aggályai vannak a közművek villanytelepének nagyarányú szénfogyasztását illetőleg. Ugyancsak a kereskedelemügyi miniszteriumtól kérte azért a polgármester szakértő kiküldését a szénfogyasztás felülvizsgálására, hogy az adott körülmények között gazdaságosan viszi-e az üzemet a villanytelep vezetősége?

A miniszterium e célra hivatalból fog kiküldeni egy elektrotechnikus és egy szénszakértőt, akik arra vonatkozólag is véleményt adnak, milyen átalakítások szükségesek a gazdaságos üzemvezetéshez.

Ez a röviden és vázlatosan adott beszámoló is csak bizonyossága annak, hogy a város vezetősége nem mulaszt el egyetlen eshetőséget és alkalmat sem, amelyeket fölhasználva és igénybe véve a város érdekeit a polgárság közhasznának megfelelően szolgálhatja.

az őrjárat képében a fatális véletlen, mely 20 millió korona bírságot s a tíz millió csempészárut elkobzását osztotta ki Engländer Ábrahámnak.

Nem kerülte el a fátum a társaságban érdekeltiséget vállalt Klein Mór Gróf Somogyi Iloná-utcai lakos sem, akinek meg Misky Árpád államrendőrségi nyomozó stoppolt le kétmillió értékű csempészárut. Klein Mórnak Linker nevezetű apósa ronyvaparti lakos s e kedvező helyzetet kihasználva üzite rokoni megértéssel a vő és após a csempészetet.

Klein Mór az áru elkobzásával s hat millió korona bírsággal uszta meg a rossznak bizonyult ügyletet.

Részes volt még a konzorciumban Reizmann Náthán és Seidenfeld Manó, nemkülönben Sonnenstrahl nevezetű óras, akik a Kinizsi-utcaiba szállítottak hasonlóan vámmentesnek gondolt portekát.

Igy azután a jövedelmezőnek gondolt vállalkozás ez egyszer balul ütött ki s miután a nyomozás még mindig folyik, tartani lehet tőle, hogy újabb delikvenssek akadnak meg a mindinkább összehuzott hálóban.

Hogy mennyire jól hajtott eddig a Ronyva, legjobban bizonyítja, hogy a szövetkezet minden különösebb emóció nélkül surrja le a milliókra menő bírságokat.

— Törvényhatósági közgyűlés. Thuránszky László főispán Zemplén vármegye Törvényhatósági Bizottságának tagjait november hó 19-én d. e. 11 órára rendkívüli közgyűlésre hívta össze. A közgyűlés fontosabb tárgyai: a belügyminiszter leirata a vármegye 1923. évi költségvetése tárgyában; a gyámpénztár készleteinek folyószámlán, heti pénz alakjában való elhelyezése; a létszámcsokkentés folytán szabályszerű elbírás alá vont tisztviselők és alkalmazottak nyugdíjazása. Az állandó választmány a közgyűlés előtt d. e. 10 órakor tartja ülését.

## H I R E K.

**József főherceg házassági évfordulója** Holnap lesz József főherceg tábornagy és Augustia főhercegné házasságának harmincadik évfordulója. A főhercegi palota házi kápolnájában ebből az alkalomból Schioppa Lőrinc pápai nuncius szent misét celebrál.

**A proletárdiktatura Zemplénavarmegyében.** Ilyen cím alatt kezdi meg a Zemplén legrégibb munkatársa, dr. Kossuth János, mai lapszámunkban a Zemplénavarmegyei proletárdiktatura történetét. A rendkívül érdekesnek ígérkező munka több hónapon át fogja igénybevenni a Zemplén tárcarovatát, de olyan közel esnek még hozzánk az átélte kommunizmus emlékei s éppen gyűlöltégnél fogva annyira közvetlenek még annak képei, hogy bizonyára a legáltalánosabb érdeklődés fogja kísérni a nagy gonddal összegyűjtött adatok közlését. Ha mégis az események közlése netalán kiegészítést igényelne, a mű szerzője itt is kéri a közönséget, hogy a kiegészítések, pótlások s esetleges helyreigazításokat vele vagy lapunk szerkesztőségével mindannyiszor közölni sziveskedjenek.

**A miskolci vegyikísérleti állomás vizsgálata Újhelyben.** A miskolci vegyikísérleti állomás tisztviselői pénteken élelmiszervizsgálatot tartottak Újhelyben. A vizsgálaton 96 gyanús árucikkből vettek mintát. A nagyobb üzletekben mintaszerű rendet és tisztaságot találtak, a kisebb szatcsüzleteket azonban általában piszkosoknak és rendetleneknek minősítették s ezekben találtak a legtöbb gyanús árut.

**Szurkáló cigány.** Piszkor János cigánylegény nagyvígán tartott hazafelé a cigánysorra s a nagy zajt megsokálva, Tirpák Sándor rendőr intette csöndre a Néplőkelőhöz címzett korcsma tájékán. A cigány olyan dühbe gurult a figyelmeztetésre, hogy bicskára kapott s azt belevágta a rendőr arcába úgy, hogy azt nyomban előntötte a vér s megakadályozta az indokolt fegyverhasználatban. Piszkort bevitték a rendőrségre, majd átadták az ügyészségnek, hol súlyos testi sértés és hatóságai erőszak büntette miatt előzetes letartóztatásba helyezték.

**Öngyilkos napszámosnő.** Hétfő reggel 7 órakor a munkába igyekvő sz. lómunkások a Némahegyi korcsma állásának szarufel-fáján egy asszony hulláját találták fölalkasztva. A kiszállított bizottság megállapította, hogy az öngyilkos asszony Boldizsár Jánosné bodrogkeresztúri illetőségű napszámosnő, aki már napokkal előbb panaszkodott életuntságról. A holttestet a köztemető hullaházába szállították.

**A Magyar Lányok a legkedveltebb magyar leányújság** új száma a két regényfolytatáson kívül elbeszéléseket, tudományos cikkeket és verseket közöl. Előfizetési ára negyedévre 3000 kor. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, VI. Andrassy-ut 16.

**BÉRBEADÓ a város belterületén 1000 hektár befogadó képességű jó karban levő borospince. Felvilágosítást ad Hutter Kálmán vármegyei irodáigazgató.**

## ZEMPLÉNI GAZDA

Szerkesztő:

ILLÉSHÁZY ENDRE  
A Zemplén várn. Gazd. Egyesület ügyv. titkára

A Zemplénavarmegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

## Zemplénavarmegyei Gazdasági Egyesület Szőlészeti és Borászati osztályától.

365/1923. sz.

Meghívó.

A Zemplénavarmegyei Gazdasági Egyesület Szőlészeti és Borászati osztályának t. tagjait Sátoraljaujhelyben a vármegyei háza kistancstermében f. évi november hó 20-án d. e. 11 órakor tartandó osztályülésre ezennel meghívom.

Tárgysorozat:

1. Miller Ede indítványa a bortermelőknél engedélyezendő kismértékbeni elárúsítás tárgyában.
2. Kalmár János indítványa a boritaladó kezelése tárgyában.
3. Fürst Ignác kérvénye.

Sátoraljaujhely, 1923. nov. 14.

Hazafias üdvözléssel

Thuránszky László,  
osztályelnök

## Védekezzünk a tavaszi és nyári szárazság ellen

## Az őszi mély szántás jelentősége

írta: Dr. Miksaák József vm. főjegyző

„Az idő a gazda“, mondja a magyar ember. Ezzel az állítással szeretnék jelen cikkemben egy kicsit polemizálni, s meggyőzni népiünket arról, hogy ha rossz terméseink vannak, ha tavaszi vetéseink sokszor a vetőmagot sem hozzák meg, annak elsősorban és főként mi gazdák vagyunk az okai. — Beismerem, hogy kényelmes álláspont az időre tolni, vinni át a felelősséget, de hát amikor ezt tesszük, ugyanakkor becsapjuk saját magunkat, s a helyett, hogy a ma igazán nemzeti érdeket képező többtermelést szolgáljunk, szegényedünk, vagy mondjuk, nem vagyonosodunk abban a mértékben, amint hogy a mai gazdákra nézve még mindig előnyös viszonyok mellett gazdagodhatnánk, s a helyett, hogy jövő boldogulásunk alapjait vetnénk meg, zúgolódunk a nagy adóterhek miatt.

Csonkamagyarország területén gyakori a száraz tavasz és száraz nyár. Azok, akik a csapadékok mérésével foglalkoznak, azt állítják, hogy hazánkban évenként nem esik kevesebb csapadék, mint a bennünket környező országok területén, mégis ezekben az országokban az aszályt, ellentétben hazánkkal, nem ismerik. Miért? mert a csapadékok megoszlása a bennünket környező országokban sokkal szabályosabb és egyenletesebb, mint nálunk. Gondoljunk arra, hogyha a múlt év őszi leeseit esőt ez év tavasza és nyárára oszthattuk volna el, mi más

termés eredményeket érhetünk volna el.

Az őszi és téli hónapokban hazánkban csaknem kivétel nélkül részben eső, részben hó alakjában jelentékeny mennyiségű csapadék hull le, arra kellene azért törekednünk, hogy e nedves időszakok csapadék fölöslegét a talajban elraktározzuk a száraz időszakokra s megakadályozzuk, hogy a talaj hirtelen kiszáradjon.

Ha esőzés, vagy tavaszi hóolvadás alkalmával egymás mellett fekvő megszántott és ugar vagy tarlónak hagyott parcellát figyelünk meg, azt fogjuk látni, hogy míg a me. szántott földbe az esővíz könnyen hatol be, addig az ugar vagy felszántatlanul hagyott tarlóföldön a víz csakhamar megáll, s ha a föld esetleg lejtős, úgy annak java része lefut. Még szembeütőbb a különbség, ha a szántott föld mellett egy gyalog ösvényt, vagy utnak használt területet figyelünk meg. Más szavakkal, minél lazább a föld, annál mohóbban szívja magába az eső és hóvizet. Viszont nagy szárazság idején azt látjuk, hogy míg az ugar, tarlónak hagyott föld, vagy gyalog ösvényen sokszor egész mély repedések keletkeznek, addig a megszántott föld, ha annak felülete kellőleg lazítva lett, csak néhány suknyi mélységre is már mindig tartalmaz némi nedvességet. Mi ebből a tanulság? Az, hogy ha védekezni akarunk a szárazság ellen, úgy földjeinket kellő időben be kell, illetve le kell szántanunk.

Mint előbb említettem, nálunk az őszi és a téli az, amely időszokban jelentékeny mennyiségű csapadék hull le. Ha már most azt akarjuk, hogy ez a csapadék ne vesszen el számunkra, kell, hogy földjeinket ősszel leszántssuk. Minél mélyebben szántunk, annál mélyebben hatol be a megszántott földbe az eső és hóviz, s annál több nedvességet raktározunk el az esetleg következő száraz tavasz vagy nyári időszakokra. — *A tavaszi vetés titka tulajdonképpen az őszi mély szántás.* Tavasszal nem is volna szabad szántani, hanem csakis boronával, tárcsás boronával vagy extirpátorral lazítani a földet. A tavaszi szántás a legtöbb esetben inkább árt, mint használ. Rossz gazda az, aki a tavaszi szántásba vet. Tavaszi szántás esetén ugyanis vagy korán szántunk s akkor lágy munkát teljesítünk, amiben csak sárgul, sinlődik a vetés, vagy megkésve rögzülünk, a miben aztán ki sem kell a vetés. — A mi népiünk sok helyen a lucernát is tavaszi szántásba veti. Eredmény, hogy lucernása ki sem kelt; a

magyar gazda ilyenkor aztán azt mondja: „vidékünkön a luczerna nem terem meg.“ Nem mondom, hogy a luczerna minden talajra jó, de állítom, hogy rossz gazdának a vályog talajon sem fog a luczerna teremni.

Ismétlem, tavasszal tulajdonképpen az őszi mély szántást csak lazítanunk kell, a mire a legtöbb szőr a borona is elegendő. Ha az őszi szántás talán erősen megülepedett volna, úgy extirpátorozni és csak, ha az erősen megülepedett föld gázos volna, szabad, de akkor is csak nagyon sekélyen szántani, hogy a vetőmag a megülepedett talajba kerüljön. Elvetés után célszerű lesz a kikelt vetés felületét, a míg csak lehetséges boronával mind többször meglazítani, mi által a föld nedvességnek elpárolgását megakadályozzuk. Kapásnövényeknél, ha egyszer a vetemény már kikelt, ezt minél gyakoribb kapálással érhetjük el. Ezeknél célszerű volna a kapálást minden nagyobb esőzés után megisméltelnünk.

Hogy a fentebb elmondottakat kellőleg megérthessük, ismernünk kell, tudnunk kell, mi az a hajszál csövesség: aki ezt nem tudja, az a helyes talajmivelésről tiszta képet sohasem fog tudni magának alkotni.

Ha tömött, leülepedett talajt, mondjuk tarlóföldet, vagyis felszántatlanul hagyott területet nagyítóüveggel vizsgálunk, azt fogjuk látni, hogy abban igen-igen sok hajszálcsövesség van, a melyek a talaj felszínéről a talajba mélyen húzódnak le. Ezek a hajszálcsövességű csöveken át az őszi és télen át a földben összegyűlemlett nedvesség a tavaszi szél és napsugár hatása alatt csakhamar elpárolog, s a talaj mihamar kiszárad, minek folytán a növény a szükséges nedvességet a földből egy bekövetkezett száraz időjárásnál nem tudja megszerezni. Ezekben a hajszálcsövességű csöveken ugyanis az összegyűlemlett nedvességet akként húzza a tavaszi napsugár és szél a talaj felszínére, miként a lámpából az égő lámpából a petroleumot.

Ha ellenben ősszel földjeinket mélyen felszántjuk, minek folytán azt az őszi és téli csapadék befogadására alkalmassá tesszük s a tavasz kezdetén boronálunk, mi által azokat a hajszálcsövességű csöveket a föld felületén összeförjük, meg fogjuk akadályozni, hogy az őszi és télen át összegyűlemlett nedvesség elpárologhasson. A boronálás által ugyanis a hajszálcsövességű csöveket a

föld felületén összetörjük, miáltal a hajszálcsövek felületét földdel takarva, olyanféle hatást érünk el, mintha egy vízzel telt palacknak száját dugóval zártuk volna el. Ezért fontos az, hogy tavasszal, mielőtt a föld szikkadt volna megengedi, mielőbb boronáljunk és pedig a míg a kikeli vetés megengedi, minél többször, hogy ha valahol a hajszálcsövesség megmaradt volna, avagy új képződött volna, azt mind összetörjük s ez által a téli nedvesség elpárolgását megakadályozva, azt a tavaszi és nyári száraz időjárás idejére megőrizzük s ezáltal a növényeink, vetéseink fejlődéséhez szükséges nedvességet biztosítjuk.

A mély szántás azért lesz fontos, mert ezáltal a föld sokkal, de sokkal több nedvességet lesz képes magába felszívni és mert az által növényeink gyökérzetük segítségével annál könnyebben, annál mélyebben képesek a föld belsejébe behatolni s az ott elraktározott nedvességet fejlődésük felhasználni. Uradalmak mindent elkövetnek arra nézve, hogy legalább időközönként földjeiket gözekével felszánthassák. Kiszáradnak okosan teszik, ha két-három pár iga segítségével alkalmazzák legalább két-három évenként az őszi mély szántást.

Természetesen az, hogy milyen mélyen szántunk, függ a talaj minőségétől is. Ott, ahol az altalaj rossz, ott óvakodnunk kell attól, hogy nagyon mélyre ereszszük az ekét, mert ilyen esetben éppen az ellenkezőjét érjük el, mint amit a mély szántással elérni akarunk, s az esetleg így felhozott rossz altalaj, ha annak felhozatala nagy tömegben történik a föld rossz minőségénél fogva a többi is elrontaná. A sovány rossz altalajt csak fokozatosan szabad művelés alá fogni, tehát mondjuk évenként 1-2 újnyival szabad mélyebben szántanunk. Magától értetődik, hogy a mély szántás előnyét igazán élvezhessük, kiadós trágyázásra kell törekednünk. Ismét ott vagyunk tehát, hogyha azt akarjuk, hogy földjeink állandóan jól teremjenek, akkor sok marhat kell tartanunk, s hogy ezt teheszük, igyekeznünk kell minél több takarmányt termelni, mert csak így biztosíthatjuk földjeink jókarbantartása s a mély szántás nyújtotta előnyök által azt, hogy jöjjön bár az aszály is, földjeink egy átlag termést meg fognak hozni.

— **A vasuti jegykedvezmények korlátozása.** A kereskedelmiügyi miniszterium vasuttfői osztályában most foglalkoznak a vasuti jegykedvezmények jövő évi korlátozásával. Hír szerint azt tervezik, hogy a ténylegesen szolgáló közalkalmazottak az új rend szerint fél másod-osztályu jeggyel utazhatnak első osztályban, fél harmadik osztályu jeggyel a második s fél negyedik osztályu jeggyel a harmadik osztályban. A vasutasok utazásánál azt tervezik, hogy a tényleges vasutasok jövőben csak meghatározott esetekben utazhatnak szabadjegyes, illetve személyzeti jeggyel.

— **Az új határszéli igazolványok kiállítására.** A m. kir. miniszteriumnak 5300/1923. számú rendelete értelmében mindazok, akik az alispán által kiállított gazdasági igazolványok birtokában vannak, ezen igazolványok bevonásával az illetékes elsőfokú közigazgatási, illetve rendőrhatalóság által kiállítandó új határszéli igazolványokkal lesznek ellátva. Az új igazolványok — miután a régiéik érvénye december 1-én lejár, november 16-tól nov. 30-ig állítatnak ki és pedig: Sátoraljaujhely területéhez tartozó igényjogosultak részére az államrendőrség határszéli rendőrkirendelésénél naponta d. e. 8-10 óráig; a sátoraljaujhelyi és bodrogközi járásbeli igényjogosultak részére pedig az illetékes főszolgabírói hivataloknál.

— **Árlejtési hirdetmény.** A sátoraljaujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság a tokaji m. kir. sóhivatal részére az 1924. évben szükséges sómennyiség szállításának szerződésileg való biztosítására f. évi nov. hó 28-án d. e. 10 órakor versenytárgyalást fog tartani. A részletes feltételek a hivatalos órák alatt a pénzügyigazgatóságnál megtekinthetők.

— **A SAC futballszakosztálya** kedden este népes évzáró ülést tartott. A pénztáros jelentése után a szakosztály egyhangú lelkesedéssel futball-igazgatóvá választotta meg Pesi Gézát, az Egyetértés volt agilis irányítóját. Elhatározta a szakosztály, hogy a futball-játékosok tisztelére legközelebb barátságos összejövetelt rendez.

— **A tanítói B-liszta.** A kultuszláncánál a létszámcsökkenés 1924. június 30-án, illetőleg okt. 1-én következik be. A felmondásokat június 30-án kapják meg az elbocsátandó tanítók, akik okt. 1-én hagyják el az állami szolgálatot és vagy végkielégítést, vagy nyugdíjat kapnak. A tanítósnak csak 5%-a jut B-lisztra.

— **A Kriegner-féle Reparatör** évtizedek óta kipróbált legjobb szer köszvény, csusz, rheuma, szúrás, szagatás, csontfájdalmak enyhítésére. Kapható a gyógyszerárakban. Egyedüli készítő: KRIEGER-gyógyszerár, Budapest, Cálvin-tér. Pósta széküldés naponta.

## Árverési hirdetmény.

Podkarpatszky Bank ungvári bej. cég tulajdonát képező Sátoraljaujhelyben Ungvár pincesoron 97. ö. i. számú pincében lévő mintegy 165 hektoliter 1921 évi termésű tokaj-hegyaljai bor

**folyó évi december hó 4-én d. e. 11 órakor**

zárt írásbeli s ezt követő nyilvános szóbeli árverés útján dr. Ekman János ügyvédnek Sátoraljaujhelyben Kazinczy-utca 22. szám alatti irodájában eladatik. Kikiáltási ár hektoliterenkint 160 000 korona. Bánatpénz fejében az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-a készpénzben dr. Ekman János ügyvéd kezéhez leteendő. Árverési vevő köteles a vételári összeget az árverés befejezése után nyomban készpénzben lefizetni; megfelelő bankgarancia mellett azonban kamatfizetés ellenében a vételári összeg megfizetésére halasztást nyerhet.

A vétel után fizetendő forgalmi adó s vételi illeték vevőt terheli. Eladó a borok minőségéért szavatosságot nem vállal. Vevő köteles a borokat a vétel után nyomban átvenni s a vétel napjától számított 8 napon belül elszállítani, hacsak a pince tulajdonossal másképp meg nem egyezik.

Írásbeli zárt ajánlatok, melyekhez mellékelni kell a bánatpénz letételét igazoló s dr. Ekman János ügyvéd rendelkezésére szülő letétijegyeket, — az árverés megkezdéseig dr. Ekman János ügyvédhez nyújthatók be.

Eladó fentartja magának a jogot, hogy a megígért ajánlatok közül szabadon választhasson, esetleg az ajánlatok egyikét se fogadja el.

Közelebbi felvilágosításokkal szolgál hétköznaponként d. u. 3-5 óráig (Kazinczy utca 22. szám alatti irodájában) Dr. Ekman János; ugyanezen idő alatt a borok is megtekinthetők.

**Dr. Ekman János,**

mint a Podkarpatszky Bank r. t. megbízottja.

## Aprított tűzifa és elsőrendű bükkhasábfa

legolcsóbb napi áron minden mennyiségben

**házhoz szállítva kapható.**

**JUHN RÓBERT ÉS TÁRSA**

fakereskedők.

Telep: Andrassy-utca 2. — Telefon: 75.

## Kovács Balázs Sajnóhely

Elvállal mindennemű

**férfi és női kalapok átalakítását, javítását és tisztítását.**

Rákóczi-utca 43. (Diánnával szemben.)  
a legrövidebb idő alatt.

**Raktáron mindenféle férfi gyapjúkalapok minden színben.**  
Pontos kiszolgálás. Jutányos árak.

## Hradil Károly

fényképészeti műterme

Sajnóhely, Széchenyi-tér 9.

**Készít mindennemű,**

**a fényképészeti szakba vágó munkákat.**

Elsőrendű és pontos kiszolgálás  
Kívánatra háznál is eszközöl felvételeket.

# Karácsonyi és ujévi ajándékait Szabó Pál

könyv-, zenemű- és papírkereskedésében vásárolja.



Imakönyvek! Ifjúsági iratok! Képeskönyvekből nagy választék mindkét nembeli ifjúság részére. Társasjátékok, sakkfigurák és táblák. Dobozos levélpapírok. Emlékkönyvek. Levelezőlap albumok. Festékek dobozokban. Magyar festőművészek képeinek másolatai keretezve. Hegedűk, húrok, hegedűtokok stb.

**14 karátos arany töltőtollak!**

**Disztárgyak!**

**Íróasztal-készletek a legfinomabb kivitelig!**

